

hadt Leilighed til at antyde, at jeg i dette Punkt sluttede mig til Udvalgets Fleertal, idet jeg baade deler de alvorlige Betænkkeligheder, det har fremhævet mod en Toldeenhed mellem Danmarks Rige og det tydske Forbundsland Holsteen, men tillige er kommen til det Resultat, at, Alt vel overveiet, denne Toldeenhed efter den hele Udviklingsgang, vore Anliggender have faaet, maa ansees for et nødvendigt Led i den hele Kæde. Jeg skulde derfor ikke dvale ved de forskjelligte Betænkkeligheder, som frembyde sig i saa Henseende, — hvorvel det er aldeles nødvendigt, at fatte dem klart for Sie, hvis man vil gjøre sig mindste Haab om at kunne gjøre den saa uskadelig som muligt —, dersom ikke den høitærede Finanzminister idag havde underkastet, hvad der derom er blevet anført, en i den alleryderste Detail gaaende Drøftelse. Jeg maa derfor ubede mig Tilladelse til at bringe i Thingets Erindring, hvorledes alle hans Betragtninger, ifølge hvilke den hele tydske Genhedsstræben skulde være uberettiget og afmægtig; ene og alene dreiede sig i den snevre Kreds af de for Diebliffet stedfindende Forhold, et Dieblif, hvor det hele Spørgsmaal paa en Maade er kastet i Smeltediglen, og hvor det er ligesaa indlysende, at der ikke kan være fuldfærdige Resultater, som det efter min Overbevisning er utvivlsomt, at de tidligere eller senere, ad den ene eller den anden Vej, ville komme tilstede. Imod denne Fordyben i et enkelt løstøret Moment i en stor Udviklingsproces maa det derfor være mig tilladt at henvise til, at Tydsfflands Stræben efter en politisk Genhed er saa langt fra at være en tom Chimære, at den tværtimod er dybt begrundet i Sagens Natur; thi hvad i Verden kunde dog være naturligere, end at et Folk, der i den Grad som Tydsfferne er og føler sig som en aandig og folkelig Genhed, maa ønske og stræbe efter, at denne Genhed maa fremtræde baade i Ledelsen af dets indre Anliggender og fremfor Alt i dets Forhold til alle de øvrige europæiske Folkfamilier i en Organisation, der lader det tilsyne som en virkelig politisk Personlighed? Ligeover for hin Fordyben i et enkelt løstøret Moment, maa jeg dernæst minde om, at det ikke er en diebliffelig Grille, men at denne Tanke og denne

Stræben er saa gammel som Tydsfflands Historie; thi der har igiennem Marhundreder bestaaet et tydsk Rige, der, efter de daværende Statsbegreber, ligesaa fuldt var et Rige som noget andet Rige i Europa. Vel er det sandt, at dette ikke har udviklet sig til en saadan Genhed, som f. Ex. i Frankrig Ludvig den Ellevte og Ludvig den Fjortende — dog kun forberedte; thi det er først Conventet og Napoleon, som have skabt den; vel er det sandt, at i Tydsffland under Tredivaarskrigen og senere under Syvaarskrigen Provindsialismen har faaet og rimeligviis altid vil beholde en stor Overvægt. Men ligesaa sandt er det, at denne Stræben efter Genhed ikke blot er begrundet i Sagens Natur, men ogsaa har Marhundrederes Hjæmmel for sig, og jeg troer, at det, for at tale reent ud, er letfindigt, at kaste Brag paa den som et tomt Spøgelse. Og selv i den nyeste Stikkelse, hvori den er fremtraadt efter Frihedskrigen, kan jo dog Ingen misfænde, hvilke umaadelige Fremfærdigheder har gjort fra f. Ex. Wartburg til Paulskirken, fra Arndts Viser til den Beslutning, som alle Tydsfflands Fyrster paa Keiseren af Østerrig nær maatte lyfste, da de sendte deres Tropper imod Danmark. Vel lykkedes Forsøget i Frankfurt ikke, og det var vist blandet med saamegen Galskab, at det ikke kunde lykkes. Men hvo veed ikke, at saadanne forgæves Forsøg, saadanne verdenshistoriske Fødselsveer snarere ere en Behudelse, end en Gjenrivelse af en saadan Stræbens Berettigelse? Og hvo tør nægte, at den for vore Dine er optraadt med en Magt og en Styrke, som Ingen af dem kan have drømt om, som i deres fortsynde Vilddom her tillands førend 1848 betragtede den som Børnevært? Den er for dennefinde mislykkedes; men jeg skal dog tillade mig at spørge, hvad større Bevis en Idee vel kan give om sin Berettigelse og sin Magt, end naar den tager selve sine Modstandere i sin Tjeneste, og det ligger jo for vore Dine, hvorledes netop de, der bekæmpede og knækkede Frankfurt, nu, om ikke i samme Form og i samme Udstrækning, dog i samme Retning arbeide paa, at gjøre dets Gjærning. Det er — for at blive staaende ved det Spørgsmaal, der her nærmest foreligger — for Diebliffet jo